

Konzultační den specializovaných odborníků – inspektorů kvality sociálních služeb MPSV

Termín	8. srpna 2011 od 10 hod do 14 hod
Místo	Zasedací místnost 2. patro, Podskalská 19, Praha 2
Téma	Sociálně terapeutické dílny
Vedení setkání	PaedDr. Veškrnová, Mgr. Mlátilíková Křištofová,
Účastníci	Mgr. Fremuthová, PhDr. Ing. Sladká, Mgr. Kuchyňková, Mgr. Bicková, Mgr. Haicl, Bc. Syrový, Mgr. Staňková, Bc. Tomancová, Mgr. Chlápková, Mgr. Leznar, Mgr. Komrsová, Mgr. Pivrcová, Mgr. Vopatová, PaedDr. Kračmarová, Mgr. Krajčiková, Mgr. Čtvrtníková, Pavel Novák, ThDr. Holečková, Mgr. Pýchová

Zápis

Tento záznam je výstupem skupiny inspektorů, kteří se zamýšleli nad specifickými oblastmi při poskytování sociální služby **sociálně terapeutické dílny (STD)** (§ 67 zákona o sociálních službách). Přílohou je prezentace na téma sociálně terapeutické dílny, jejich ustanovení v zákoně o sociálních službách a v prováděcí vyhlášce č. 505/2006 Sb., zkušenosti z inspekcí a problematiké okruhy shrnující nedostatky zjištěné u poskytovatelů. Pro dokreslení předkládaných informací byla použita prezentace zaměřená na představení činnosti sociálně terapeutických dílen o. s. Práh, která vychází z dlouhodobých zkušeností s poskytováním tohoto druhu sociální služby.

Úvodem semináře byla shrnuta následující témata z praxe poskytování sociální služby STD, která inspektoři předložili k diskusi:

- Účelové využití STD - někteří poskytovatelé vnímají STD jako doplňující či odlehčující službu k pobytovým zařízením sociálních služeb nebo jako náhradu některých dalších služeb s obdobnou náplní (např. denní stacionáře, centra denních služeb), přičemž služba STD je poskytována bez úhrady od uživatele služby.
- Služba bývá vnímána ve smyslu pokračování školní docházky (např. aktivity malování, kresba apod.), jednotlivé aktivity mají spíše kolektivní charakter, ačkoli cílem služby je individuální rozvoj člověka.
- Společné procházky, nákupy apod. nijak nepodporují skutečnost, že by služba měla uživatele aktivizovat a učit jej nacvičovat si dovednosti, soběstačnost atd.

- Často se nedá hovořit o dlouhodobé a pravidelné podpoře vedoucí ke zdokonalování pracovních návyků a dovedností.
- V STD nejsou podmínky pro uplatňování vůle uživatele, služba bývá mnohdy plánována a poskytována spíše podle vůle zákonného zástupce uživatele.
- Poskytovatelé často nerespektují princip individuálního plánování - smlouvy o poskytování sociální služby nejsou individualizované, v některých případech dokonce neexistují vůbec, individuální plánování neodpovídá druhu poskytované služby.
- Poskytovatel nemá stanoven limit, kdy je člověk již schopen pracovat na chráněném nebo otevřeném trhu práce (zvláště, když v dostupné vzdálenosti neexistují dílny a chráněná místa, jsou uživatelé v STD jakoby natrvalo – tj. problém návaznosti služeb).
- Nejasně definovaný okruh osob uživatelů služby STD bez potenciálu zabývat se pracovní činností.
- Poskytovatel se zaměřuje především na výrobky a nikoli na potřebný nácvik dovedností.
- V některých případech je služba zaměřena na zaměstnávání uživatelů, tj. s uživatelem je uzavřena nejen smlouva o poskytování sociální služby, ale také pracovní smlouva.
- Problematické odměňování uživatelů služby - STD vyrábí výrobky a produkuje služby, které jsou konkurenceschopné.
- Souběh STD a chráněné dílny v rámci jednoho zařízení - souběh činností a financování (problém dvojího financování - dotace MPSV a prostředky ÚP dle § 78 zákona o zaměstnanosti).

Postřehy, podněty, připomínky, zkušenosti a závěry k výše uvedeným tématům při poskytování služby STD:

Zaměstnanec x Uživatel sociální služby - finanční odměna uživatele služby:

- STD jsou sociální službou. V STD probíhají sociálně terapeutické činnosti bez nároku na pravidelnou odměnu. Smyslem je, aby si člověk osvojil dovednosti, které mu pomohou začlenit se na běžný trh práce. Není možné, aby byl uživatel sociální služby zároveň i zaměstnancem, tj. aby měl pracovní smlouvu. Pokud má uživatel STD uzavřenou současně i pracovní smlouvu, poskytovatel tím popírá, že takový člověk není začlenitelný na běžný trh práce. Pobyť uživatele v STD by měl být omezen na co nejkratší dobu, přičemž záměrem je zvýšit jeho šance na začlenění se na chráněný nebo otevřený trh práce. Uživateli služby lze dát odměnu jednorázově na DPP.

Výnosy z prodeje výrobků STD:

- Výnosy z prodeje výrobků uživatelů služby náleží organizaci, organizace má právo s nimi dále disponovat a spolu s uživateli služby rozhodnout, jak výnosy spotřebují.
- Pokud jsou výnosy z prodeje vysoké, je to signál toho, že uživatelé služby STD jsou schopni pracovat na chráněném nebo otevřeném trhu práce (např. chráněná dílna kavárna - sociální podnikání, kdy sociální pracovník dochází v rámci sociální rehabilitace).

Okruh osob STD, otevřený trh práce, chráněná pracoviště:

- **STD není náhradou za běžná pracovní místa. Cílovou skupinou STD jsou lidé se sníženou perspektivou začlenitelnosti na trh práce.** Poskytovatel musí vždy reflektovat možnosti, jak uživatele STD začlenit do dalších stupňů zaměstnávání (chráněná pracoviště, otevřený trh práce).

Informace MPSV:

Konference ke kvalitě v sociálních službách se bude konat 7. 11. 2011 tak, jak je prozatím naplánovaná v kalendáři akcí na rok 2011. Případné změny budou oznámeny v dostatečném časovém předstihu.

